

Д.В. Лобов

здобувач

(Донецький юридичний інститут МВС України)

УДК 342.95

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ВИЗНАЧЕННЯ СТАТУСУ ОБСЄ

Із застосуванням адміністративно-правової методології проаналізовано особливості феномена Організації безпеки та співробітництва в Європі в умовах системи глобальних і регіональних відносин. Досліджено думки науковців щодо інститутів та права безпеки та співробітництва, доведено їх зв'язок із національним правом. Визначено механізми адміністративного правового забезпечення мандата, імунітетів та співпраці держав із ОБСЄ.

***Ключові слова:** Організація безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), нормативні акти про ОБСЄ, правовий статус ОБСЄ, розвиток ОБСЄ.*

С применением административно-правовой методологии проанализированы особенности феномена Организации безопасности и сотрудничества в Европе в условиях системы глобальных и региональных отношений. Исследованы мнения ученых об институтах и праве безопасности и сотрудничества, доказана их связь с национальным правом. Определены механизмы административного правового обеспечения мандата, иммунитетов и сотрудничества государств с ОБСЕ.

***Ключевые слова:** Организация безопасности и сотрудничества в Европе (ОБСЕ), нормативные акты об ОБСЕ, правовой статус ОБСЕ, развитие ОБСЕ.*

The specialize of the phenomenon of the Organisation on Security and Co-operation in Europe the circumstances of the global and regional relations are researched in the article using the administrative legal methodology. The legal doctrine of the scientists on the institutes and the law of the co-operation and security are analyzed, its relation with the national law is proved at. The mechanisms of the administrative legal prohibition of the mandate, immunities and states` cooperation with the OSCE are pointed at.

***Keywords:** Organisation on Security and Co-operation in Europe (OSCE), Helsinki process, normative acts on OSCE, OSCE legal status, OSCE development.*

Постановка проблеми. У сучасному адміністративному праві існує певна кількість наукових досліджень, присвячених аспектам міжнародного співробітництва України в рамках забезпечення безпеки на регіональному та глобальному рівнях.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної

проблеми. Зокрема, цим питанням було присвячено праці І.В. Арістової, М.О. Баймуратова, О.М. Бандурки, А.І. Берлача, Л.Р. Білій, А.Г. Бобкової, С.Б. Гавриша, С.В. Ківалова, С.В. Петкова, Б.Г. Розовського, К.М. Рудой, В.О. Шамрая, Ю.С. Шемчушенка. Водночас сьогодні майже відсутні дослідження адміністративно-правових аспектів діяльності низки регіональних інституцій, зокрема Організації безпеки та співробітництва в Європі (далі – ОБСЄ). Важливість та *актуальність* цієї проблематики зростає в умовах залучення України у процеси забезпечення миру, безпеки, співробітництва та сталого розвитку в Європі, реалізації в Україні низки відповідних програм та проектів ОБСЄ тощо. Наведене зумовлює потребу в аналізі адміністративно-правових механізмів визначення статусу ОБСЄ, що слід вважати **метою** цієї статті. При такому аналізі потрібно визначитися із особливостями національних правових механізмів реалізації привілеїв та імунітетів ОБСЄ, правового закріплення організаційної структури ОБСЄ, мандату її місій та інституцій, що слід вважати *завданнями* нашої роботи.

Виклад основного матеріалу дослідження. На підґрунті аналізу документів ОБСЄ можна побачити, що специфіка правових механізмів участі держав у діяльності ОБСЄ зумовлена відсутністю у цієї організації усталеного міжнародно-правового статусу. Невизначеність, що виникає у зв'язку з цим, має наслідки на політичному, інституційному та індивідуальному рівнях. Питання правового характеру виникають при співпраці ОБСЄ щодо здійсненню проектів з іншими міжнародними партнерами, при вирішенні проблем з приймаючими державами щодо місій та інститутів ОБСЄ, а також при оцінці ризиків для співробітників ОБСЄ та їх відповідальності при здійсненні діяльності [3].

У Рішенні Римської зустрічі Ради Міністрів № 2 від 1 грудня 1993 р. «Правоздатність, привілеї та імунітети» відзначалося, що «більш стрункі адміністративні структури і більш чітко оформлені оперативні механізми підвищили б спроможність НБСЄ сприяти зміцненню основ безпеки та співробітництва між усіма державами-учасниками НБСЄ». При цьому констатувався той факт, що «уряди країн, де розташовані Секретаріат НБСЄ, Центр по запобіганню конфліктів і Бюро з демократичних інститутів і прав людини, зробили в рамках свого законодавства кроки з надання цим інститутам і персоналу НБСЄ, а також представникам держав-учасниць НБСЄ статусу, порівняного з тим, що наданий ООН та її персоналу, а також представникам при ній». При цьому у п. 4 цього рішення зазначалася «важливість того, щоб всі держави-учасники надали інститутам НБСЄ та їх персоналу, а також місіям НБСЄ в державах-учасницях НБСЄ відповідний статус», а здійснення такого надання передбачалося в рамках

національних правотворчих процедур [2].

Тим самим пропонувалося замість міжнародно-правового статусу НБСЄ утворити правовий статус цієї організації у державах-учасниках. Як потім зазначалося в документах ОСБЄ, Рада «...дійшла висновку, що інститути ОБСЄ повинні наділятися правоздатністю і отримувати привілеї та імунітети, хоча і не в силу договору, але згідно з національним законодавством, який відповідає конституційним положенням кожної держави-учасника» [1].

Державам-учасникам було надіслано прохання повідомити Генеральному секретарю про вжиті в цьому напрямку заходи не пізніше 31 грудня 1994 р. Відповідно до цього прохання 14 держав-учасниць (Австрія, Бельгія, Данія, Італія, Нідерланди, Німеччина, Норвегія, Польща, Сполучене Королівство, Сполучені Штати Америки, Угорщина, Фінляндія, Чеська Республіка, Швеція) повідомили Генеральному секретарю до початку 1995 р. про такі законодавчі заходи; у 1998 р. Секретаріату ОБСЄ було запропоновано підготувати доповідь з цього питання, і для оновлення отриманої інформації він звернувся до держав-учасниць із проханням повідомити йому про стан виконання рішення Римської зустрічі Ради.

На це прохання не відповіла жодна нова країна, а оновлену інформацію надали тільки ті країни зі згаданих 14, де за цей період становище з виконанням змінилося. Водночас ситуацію певною мірою врятувало те, що хоча з 14 вказаних держав лише 10 надали ОБСЄ на законодавчому рівні привілеї та імунітети, чотири з них є країнами перебування інститутів ОБСЄ (Австрія, Чеська Республіка, Нідерланди та Польща) і саме їхнє національне законодавство мало для визначення статусу ОБСЄ ключове значення.

Зокрема, слід згадати про Закон Чеської і Словацької Федеративної Республіки від 5 березня 1992 р. «Про створення Секретаріату НБСЄ та привілеї та імунітети Секретаріату та інших інститутів НБСЄ», що досі регламентує статус органів ОБСЄ Чехії та водночас визнається як джерело права у Словаччині [11] (що, до речі, не було враховано експертами ОБСЄ при аналізі відповідного законодавства). Згідно з законом від 5 березня 1992 р. Секретаріат НБСЄ (ОБСЄ) визнається як юридична особа, що базується в Празі, при цьому на Секретаріат та його посадових осіб і адміністративно-технічний персонал цим законом розповсюджено привілеї та імунітети, зазначені у ст.ст. II, III і V Конвенції про привілеї та імунітети Об'єднаних Націй від 13 лютого 1946 р.

Згідно з § 3 вказаного Закону на делегації держав-учасників НБСЄ (ОБСЄ) у конференціях, що проводяться в Чехії та Словаччині в рамках Гельсінського процесу, а також на делегації з держав-учасників НБСЄ, що прибули на переговори до Секретаріату НБСЄ

(ОБСЄ), розповсюджено привілеї та імунітети, зазначені у ст. IV вказаної Конвенції 1946 р. На посадових осіб та адміністративно-технічний персонал Центру із запобігання конфліктам у Відні, Бюро з демократичних інститутів і прав людини у Варшаві, а також інших інститутів НБСЄ, які будуть створені, вказаний Закон розповсюджує привілеї та імунітети, передбачені у ст. VI зазначеної Конвенції [11].

На відміну від Чехії, в Угорщині національне законодавство передбачило надання привілеїв не за Конвенцією 1946 р., а відповідно до Конвенції про дипломатичні зносини від 18 квітня 1961 р. Так, Закон від 18 квітня 1994 р. «Про розповсюдження на інститути, співробітників та службовців НБСЄ, представників держав-учасниць і членів місій НБСЄ привілеїв, пільг та імунітетів, які надаються відповідно до Конвенції про дипломатичні зносини 1961 р. (Відень)» розповсюджує зазначені пільги на усіх згаданих у назві осіб, крім громадян та постійних мешканців Угорщини [4].

Після схвалення у Паризькій хартії для нової Європи від 21 листопада 1990 р. рішення про заснування у Варшаві Бюро з вільних виборів НБСЄ Рада Міністрів Польщі постановою від 2 травня 1991 р. № 65 «Про роботу Бюро з вільних виборів НБСЄ, розташоване у Варшаві», підтвердила згоду Республіки Польща на утворення зазначеного Бюро та розповсюдила на Бюро, його директора, співробітників, адміністративно-технічний персонал і членів їх сімей пільги, привілеї та імунітети, встановлені у Конвенції про привілеї та імунітети Об'єднаних Націй, підписаній 13 лютого 1946 р. Аналогічні привілеї та імунітети були розповсюджені постановою від 2 травня 1991 р. на членів делегацій, що мали брати участь у нарадах Бюро, а також на співробітників Секретаріату і Центру по запобіганню конфліктів НБСЄ, які прибували в Польщу у справах ОБСЄ [16].

Після рішення Ради міністрів НБСЄ від 31 січня 1992 р. у Празі про змінення мандата та назви Бюро з вільних виборів НБСЄ із утворенням БДПЛ ОБСЄ, Рада Міністрів Польщі постановою від 5 червня 1992 р. № 62 «Про Бюро з демократичних інститутів та прав людини НБСЄ, розташоване у Варшаві», визнало вказані зміни та наступність БДПЛ у Польщі. При цьому постанову від 2 травня 1991 р. № 65 було скасовано та відбулася певна диференціація імунітетів: для БДПЛ, його співробітників, членів делегацій БДПЛ (без згадки про членів сімей) у Польщі й далі використовувалися стандарти Конвенції про привілеї та імунітети Об'єднаних Націй 1946 р., а для представників держав-учасниць НБСЄ і членів їх сімей (крім польських громадян) – норми Конвенції про дипломатичні зносини 1961 р. [15]. Отже, у правових механізмах Польщі для забезпечення статусу ОБСЄ використовуються і Конвенція 1946 р., і Конвенція 1961 р.

Іншу конструкцію має шведський Закон про правоздатність інститутів НБСЄ від 9 червня 1994 р. (1994:717), який потім було інкорпоровано у Закон Швеції 1976 р. «Про імунітети, пільги та привілеї у візовій сфері» (1976:661). У цьому акті правосуб'єктність ОБСЄ визнається із посиланням на перелік пільг та імунітетів, запропонованих у ст.ст. 3-16 згаданого нами рішення Ради Міністрів НБСЄ від 1 грудня 1993 р. [10]. Аналогічну правову конструкцію містить і Виконавчий указ Президента США № 13029 від 3 грудня 1993 р., яким у правову систему США було впроваджено рішення Ради Міністрів НБСЄ від 1 грудня 1993 р. та інкорпоровано відповідні приписи до федерального законодавства США про іноземні справи [8].

Подібний механізм був використаний урядом Німеччини в постанові від 15 лютого 1996 р. «Про привілеї та імунітети Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ)» (із змінами від 22 вересня 2005 р.). У п. 1 цієї постанови за ОБСЄ в Німеччині у цілому визнавалися привілеї та імунітети, вказані у рішенні Ради міністрів НБСЄ від 1 грудня 1993 р. Ці положення визнавалися для Секретаріату ОБСЄ, БДПЛ ОБСЄ та для Управління Верховного комісара у справах національних меншин ОБСЄ і частково для Парламентської асамблеї ОБСЄ, водночас у постанові від 15 лютого 1996 р. містилися певні обмеження імунітетів, визначених у рішенні від 1 грудня 1993 р.

Так, відповідні імунітети не розповсюджувалися на шкоду, нанесену транспортним засобом ОБСЄ, на питання оподаткування ОБСЄ податком на додану вартість, вони не розповсюджувалися на громадян Німеччини та на осіб, що постійно у ній мешкають. Водночас вкрай цікавим є те, що у преамбулі до постанови від 15 лютого 1996 р. правовим підґрунтям для її схвалення визначалася ратифікована Німеччиною Конвенція про привілеї та імунітети спеціалізованих установ ООН від 21 листопада 1947 р., яка, в принципі, не стосується ОБСЄ та її інституцій [14].

Уперше в Австрії статус НБСЄ був визначений Федеральним законом «Про надання привілеїв та імунітетів Центру з запобігання конфліктів НБСЄ, його службовцям та іншим співробітникам, що працюють в установах у рамках НБСЄ» № 339 від 1 лютого 1991 р. Згідно з цим актом Австрією було визнано правосуб'єктність Центру з запобігання конфліктам НБСЄ, при цьому Центру та його співробітникам були надані привілеї та імунітети тією же мірою, як ООН у Відні та її співробітникам на основі існуючих договорів. Консультативному комітету для іноземних делегацій і іноземних учасників у рамках Центру та конференціям під його егідою були надані такі саме привілеї та імунітети, як представникам держав-членів на засіданнях ООН у Відні. Посадовим особам Секретаріату НБСЄ та Бюро з вільних виборів НБСЄ, що перебували при виконанні своїх функцій в Ав-

стрії, Законом від 1 лютого 1991 р. надавалися такі самі привілеї та імунітети, як експертам, що працюють на замовлення ООН у Відні за контрактом. Федеральний міністр закордонних справ Австрії отримав компетенцію надавати зазначеним особам посвідчення особи з фотокарткою, із вказівкою про особисті дані, громадянство держателя [5].

На прикладі цих документів можна побачити, що національні адміністративно-правові механізми, встановлюючи систему пільг та привілеїв для суб'єктів НБСЄ (ОБСЄ), прямо використовують міжнародні документи про пільги та привілеї різного характеру та змісту як зразок для національній практиці. Втім, у інших державах адміністративне законодавство стосовно статусу ОБСЄ йшло певною мірою іншим шляхом та впроваджувало автентичні адміністративно-правові механізми у цій сфері. Характерним прикладом такого регулювання є Закон Італії від 30 липня 1998 р. № 301 «Про правоздатність установ Організації з безпеки і співпраці в Європі (ОБСЄ) і пов'язані з цим привілеї та імунітети» [7].

Іншим прикладом національного адміністративно-правового забезпечення статусу та діяльності ОБСЄ можна вважати Федеральний закон Австрії «Про статус інститутів ОБСЄ в Австрії» від 30 липня 1993 р. у поточній редакції. Згідно з § 1 цього Закону установи ОБСЄ, що базуються в Австрії, визнаються юридичними особами, перелік цих установ оприлюднює Федеральний міністр закордонних справ у Бюлетені федеральних законів. Зокрема, у Бюлетені № 511/1993 було згадано про такі установи, як Генеральний секретар ОБСЄ, Управління Генерального секретаря ОБСЄ, Група Віденського Комітету старших посадових осіб, Форум НБСЄ зі співробітництва в галузі безпеки, його Виконавчий секретаріат, Центр запобігання конфліктам НБСЄ, Спільна консультативна група за Договором про звичайні збройні сили в Європі та Дорадча Комісія з Угоди про відкрите небо [9]. Органи влади Австрії були зобов'язані у § 2 Закону від 30 липня 1993 р. виконувати усі рішення та угоди ОБСЄ, спрямовані на досягнення завдань цієї організації [6].

Згідно з приписами § 3 Закону від 30 липня 1993 р. інститути ОБСЄ, що базуються в Австрії, їх співробітники та персонал користуються такими привілеями та імунітетами, які передбачені для установ, співробітників та персоналу ООН у Відні, та розглядаються як публічні службовці відповідно до норм, угод і законів. Аналогічні привілеї та імунітети розповсюджуються на співробітників та персонал інститутів ОБСЄ, що мають штаб-квартиру в іншій державі (таких як БДПЛ ОБСЄ). Статус інших співробітників та персоналу ОБСЄ визначається владою Австрії за аналогією з подібними службовцями та працівниками ООН. Представники Діючого голови ОБСЄ та їх співробітники і офіси, які знаходяться в Австрії, наділені Законом

від 30 липня 1993 р. такими привілеями та імунітетами, як і органи ООН. Члени зарубіжних делегацій, що беруть участь у конференціях, нарадах і семінарах ОБСЄ в Австрії, а також представники держав-учасниць ОБСЄ та держав-спостерігачів у рамках ОБСЄ згідно з вказаним Законом отримали такі самі привілеї й імунітети, як і встановлені договорами та нормативними актами для представників держав-членів ООН на засіданнях ООН у Відні [6].

Прикладом досить детальної адміністративно-правової регламентації статусу та діяльності інституцій ОБСЄ слід вважати Закон Нідерландів від 31 жовтня 2002 р. «Про правовий статус, привілеї та імунітети Верховного комісара у справах національних меншин». Цей закон був ухвалений через «доцільність Верховного комісара у справах національних меншин (далі – ВКСНМ) як інституту ОБСЄ», враховуючи той факт, що місцем постійного перебування ВКСНМ рішеннями ОБСЄ було обрано Гаагу. Цей закон містить визнання та визначення Управління ВКСНМ та самого ВКСНМ, посадових осіб Управління, їх офіційних функцій (як завдань та заходів, що впливають з мандата ВКСНМ, ухваленого ОБСЄ), посадових осіб ОБСЄ, статус експертів ВКСНМ та ОБСЄ, статус будинків та ділянок, що використовуються ВКСНМ, записів ВКСНМ та статус членів родини ВКСНМ [17].

При цьому у ст. 2 Закону від 31 жовтня 2002 р. визнається, що ВКСНМ є юридичною особою, а ОБСЄ розглядається як міжнародна організація, частиною якої є ВКСНМ. Основним принципом Закону від 31 жовтня 2002 р. є те, що привілеї та імунітети для ВКСНМ визнаються у Нідерландах так само, як і для інших міжнародних організацій або їх інституцій. Згідно з вимогами ст. 3 зазначеного Закону будинки та ділянки, що використовуються ВКСНМ, є недоторканими, без згоди ВКСНМ не дозволяється проникнення та знаходження на їх території, крім випадків боротьби із пожежами та рятування осіб. Водночас ВКСНМ має забезпечувати невикористання відповідних будівель та ділянок для захисту людей, які підлягають арешту або екстрадиції за голландським законодавством. У сфері комунікацій Закон від 31 жовтня 2002 р. розповсюджує на ВКСНМ стандарти Конвенції про дипломатичні зносини 1961 р. із зазначенням, що у сфері службового зв'язку ВКСНМ має користуватися режимом, не менш сприятливим, ніж режим, наданий у Нідерландах іншим міжнародним організаціям [17].

Нормами ст.ст. 7, 10, 11 Закону від 31 жовтня 2002 р. детально описуються особливості імунітетів ВКСНМ, посадових осіб Управління ВКСНМ, посадових осіб та експертів ОБСЄ в Нідерландах. Цим Законом встановлюється, що в рамках виконання своїх службових обов'язків ВКСНМ користується імунітетом від усіх форм юрисдикції, за винятком випадків явної відмови від такого імунітету, зробле-

ною Діючим головою ОБСЄ в конкретному випадку; цивільних позовів щодо шкоди, викликані дорожньо-транспортними пригодами, та шкоди внаслідок смерті або травми, викликаних діями чи бездіяльністю ВКСНМ або співробітниками його Управління [17].

Слід зазначити, що окремі держави-учасниці ОБСЄ, на відміну від вищевказаних, надаючи фактично привілеї та імунітети ОБСЄ, не закріплюють це у національному праві або закріплюють це без схвалення спеціального правового акта. Так, у своїй відповіді ОБСЄ з цього приводу Данія зазначила, що «уряд Данії може виконувати положення [рішення Римської зустрічі Ради] за допомогою адміністративних заходів на основі існуючого законодавства» і уточнила, що, «для того щоб надавати привілеї та імунітети представникам держав-учасниць, посадовим особам та членам місій, необхідно, щоб уряд отримував адекватну інформацію до прибуття делегацій в Данію».

У свою чергу, Норвегія у відповіді на аналогічний запит ОБСЄ вказала в 1994 р., що після прийняття поправки до закону про привілеї та імунітети міжнародних організацій уряд був уповноважений «за певних умов надавати міжнародним організаціям привілеї та імунітети також у випадках, коли між Норвегією і відповідної організацією не укладено угоди, що має відповідно до міжнародного права обов'язкову силу», і таким чином були зняті правові перешкоди для фактичного визнання правосуб'єктності, привілеїв та імунітетів ОБСЄ [1].

Додамо, що недосконалість національних правових механізмів забезпечення діяльності ОБСЄ зумовлює законопроектну роботу в цій сфері. Наприклад, у Польщі урядом з 1994 р. розроблявся закон, спрямований на регулювання правоздатності та привілеїв та імунітетів інститутів ОБСЄ, який замінив би досліджену нами постанову № 65 від 5 червня 1992 р. Нами було розглянуто два таких законопроекти, розроблені відповідно Законодавчою Радою (яка у Польщі є консультативно-дорадчим органом при Раді Міністрів) та Міністерством закордонних справ (МЗС) Польщі.

Законопроект Законодавчої Ради 2002 р. «Про БДПЛ ОБСЄ та Секретаріат Співтовариства демократій» містить у собі визнання правоздатності, привілеїв та імунітетів БДПЛ як структури ОБСЄ, що знаходиться у Варшаві та «здійснює завдання і діє відповідно до правил, встановлених державами-учасницями ОБСЄ або таких, що містяться у документах ОБСЄ». Правоздатність БДПЛ визначається у проекті як можливість від свого імені набувати права, у тому числі права власності та інших майнових прав, нести обов'язки, виступати позивачем та відповідачем у справах. Проект Закону «Про окремі організаційні підрозділи міжнародних структур», розроблений МЗС Польщі, у цілому містив подібні механізми забезпечення статусу БДПЛ, з окремими відмінностями. Так, крім правоздатності за

БДПЛ визнавалася й дієздатність, а у ч. 2 ст. 2., ст.ст. 5, 6 проекту детально регламентувалися аспекти ведення реєстру фізичних осіб, які мають у Польщі привілеї та імунітети внаслідок власної діяльності у БДПЛ ОБСЄ та ОБСЄ у цілому. Такий реєстр у електронному вигляді мав вестися МЗС Польщі та поповнюватися за рахунок запитів, надаваних БДПЛ ОБСЄ за встановленою процедурою [13].

Висновки. Підсумовуючи, слід зазначити, що статус ОБСЄ визначається у державах-учасницях декількома шляхами, передусім через схвалення спеціальних актів національного законодавства про ОБСЄ (які за змістом є адміністративно-правовими) або шляхом застосування адміністративних механізмів та процедур без укладання угод або схвалення законодавчих актів. Схвалення спеціальних актів адміністративного законодавства про ОБСЄ відбулося насамперед у державах, де розташовані головні інституції ОБСЄ та потреба у регламентації їх діяльності стала найбільш гострою (це Австрія, Нідерланди, Польща та Чехія). Питання розроблення відповідного документа в Україні має стати підґрунтям для окремих правничих досліджень.

Бібліографічні посилання

1. Доклад Совету Министров о правоспособности, привилегиях и иммунитетах ОБСЕ: Решение Постоянного совета № 383 от 26 ноября 2000 г. PC.DEC/383, PC Journal № 312, п. 1 повестки дня // www.osce.org/ru/mc/40504.
2. Правоспособность, привилегии и иммунитеты: Решение Совета министров № 2 от 1 декабря 1993 г. СБСЕ CSCE/4-C/Dec. 2, Рим // <http://www.osce.org/ru/mc/1205>.
3. Правосубъектность ОБСЕ // http://summit2010.osce.org/ru/in_focus/node/255.
4. A diplomaciai kapcsolatokról Becsben, az 1961. évi április hó 18. napján kelt szerződésben biztosított kiváltságoknak, mentessegeknek és konnyiteseknek az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezlet 1 intezményeire, tisztsegtviselőire és alkalmazottaira, a reszt vevo allamok képviselőire es az EBEE missziok tagjaira valo kiterjeszteserol: 1994, évi LXXXV torveny // <http://www.complex.hu/kzldat/>.
5. Bundesgesetz über die Einräumung von Privilegien und Immunitäten an das KSZE Konfliktverhütungszentrum, seine Bediensteten und die Bediensteten anderer ständiger Einrichtungen im Rahmen der KSZE (NR: GP XVIII RV 97 AB 155 S. 29. BR: AB 4062 S. 542.) // <http://www.ris.bka.gv.at/>.
6. Bundesgesetz über die Rechtsstellung von Einrichtungen der OSZE in Österreich, „OSZE-Gesetz“ (30 Juli 1993) // <http://www.ena.lu/>.
7. Disposizioni concernenti la capacità giuridica delle istituzioni dell'Organizzazione per la sicurezza e la cooperazione in Europa (OSCE) ed i relativi privilegi ed immunità: Legge 30 luglio 1998, n. 301 // Gazzetta Ufficiale. – 1998. – № 196. – 24 agosto. – P. 5.
8. Implementing, for the United States, the Provisions of Annex 1 of the Decision Concerning Legal Capacity and Privileges and Immunities, Issued by the Council of Ministers of the Conference on Security and Cooperation in Europe on December 1, 1993: Executive Order 13029 of December 3, 1996 // Federal Register. – 1996. – December 5. – Vol. 61. – № 235. – PD 64591.
9. Kundmachung des Bundesministers für auswärtige Angelegenheiten über die Rechtsstellung von Einrichtungen der KSZE in Österreich (30 September 1993) [BGBl.Nr. 663/1993] // <http://www.ena.lu/>.
10. Lag (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall // <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19760661.htm>.
11. O zřízení Sekretariátu Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě a o výsadách a imunitách tohoto sekretariátu a dalsich instituci Konference o bezpečnosti a spolupráci v

Evrope: Zakon z 5 marca 1992 // Zbierka zakonov. – Sb. 125/1992. – С. 30. – St. 743.

12. O osobitnom sposobe vratenia sumy dane z pridanej hodnoty viazucej sa na poskytnute zdanitelne plnenie osobam inych statov, ktore pozivaju vyhody podla medzinarodnych zmluv: Vyhlaska Ministerstva financii Slovenskej republiky z 13. oktobra 1993 // Zbierka zakonov. – Sb. 272/1993. – С. 67. – St. 1185.

13. Ustawa o Biurze Instytucji Demokratycznych i Praw Czlowieka Organizacji Bezpieczenstwa i Wspolpracy w Europie oraz o Sekretariacie Wspolnoty Demokracji: Projekt Rady Legislacyjnoy // <http://www.radalegislacyjna.gov.pl/>.

14. Verordnung uber Vorrechte und Immunitaten der Organisation fur Sicherheit und Zusammenarbeit in Europa (OSZE), OSZEVorRV6, 15 Februar 1996 // <http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/oszevorr/gesamt.pdf>.

15. W sprawie Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Czlowieka Konferencji Bezpieczenstwa i Wspolpracy w Europie z siedziba w Warszawie: Uchwala № 65 Rady Ministrow z dnia 5 czerwca 1992 r. // Monitor Polski. – 1992. – № 16. – P. 182. – Poz. 118.

16. W sprawie dzialania Biura Wolnych Wyborow Konferencji Bezpieczenstwa i Wspolpracy w Europie z siedziba w Warszawie: Uchwala № 65 Rady Ministrow z dnia 2 maja 1991 r. // Monitor Polski. – 1991. – № 16. – P. 142. – Poz. 106.

17. Wet van 31 oktober 2002, houdende bepalingen inzake rechtspersoonlijkheid, privileges en immuniteiten van de Hoge Commissaris inzake Nationale Minderheden (Wet HCNM) // http://www.st-ab.nl/wetten/0528_Wet_HCNM.htm.

Надійшла до редакції 14.09.2011

О.В. Марченко

викладач

*(Дніпропетровський національний
університет імені Олеся Гончара)*

УДК 342.95

ВИБОРЧІ КОМІСІЇ З ВИБОРІВ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ ЯК СУБ'ЄКТИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Проаналізовано питання, пов'язані з визначенням виборчих комісій з виборів народних депутатів України як суб'єктів адміністративного права.

Ключові слова: *суб'єкт права, правовий статус, адміністративно-правовий статус, повноваження.*

Анализируются вопросы, связанные с определением избирательных комиссий по выборам народных депутатов Украины как субъектов административного права.

Ключевые слова: *субъект права, правовой статус, административно-правовой статус, полномочия.*

The definition of status of election commissions of elections of deputies of Ukraine as a subject of administrative law is analysed in this article.

Keywords: *subject of law, legal status, administrative and legal status, competition .*